

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL
FOR THE FORMER YUGOSLAVIA

CHURCHILLPLEIN 1, P.O. BOX 13888
2501 EW THE HAGUE, THE NETHERLANDS
TELEPHONE: +31 70 512-5334
FAX: +31 70 512-8637

TRIBUNAL PÉNAL INTERNATIONAL
POUR L'EX-YOUGOSLAVIE

CHURCHILLPLEIN 1, B.P. 13888
2501 EW LA HAYE, PAYS-BAS
TELEPHONE: +31 70 512-5334
FAX: +31 70 512-8637

ODLUKA

SEKRETAR SUDA,

UZIMAJUĆI U OBZIR Statut Međunarodnog suda, koji je Savjet bezbjednosti usvojio Rezolucijom 827 (1993.) od 25. maja 1993., s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno članove 18 i 21 Statuta;

IMAJUĆI U VIDU Pravilnik o postupku i dokazima, koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama;

UZIMAJUĆI U OBZIR Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom (IT/125) koji je Međunarodni sud usvojio 12. juna 1997., s naknadnim izmjenama i dopunama,

UZIMAJUĆI U OBZIR Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (dalje u tekstu: Uputstvo), koje je Međunarodni sud usvojio 28. jula 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama, pri čemu su posljednje izmjene i dopune usvojene 28. jula 2004.;

UZIMAJUĆI U OBZIR prijedlog za izmjene i dopune Uputstva, koji su odobrile stalne sudije Međunarodnog suda na plenarnoj sjednici održanoj 29. juna 2006.;

OVIM PROGLAŠAVA Jedanaestu reviziju Uputstva, koja je priložena.

Hans Holthuis,
sekretar Suda

Dana 11. jula 2006.
U Haagu,
Nizozemska

**UPUTSTVO ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ
DUŽNOSTI
(UPUTSTVO br. 1/94)**

(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 30. JANUARA 1995.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 25. JUNA 1996.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 1. AUGUSTA 1997.)
(REVIDIRANO 17. NOVEMBRA 1997.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 10. JULA 1998.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 19. JULA 1999.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 15. DECEMBRA 2000.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 12. JULA 2002.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 28. JULA 2004.)
(S IZMJENAMA I DOPUNAMA 29. JUNA 2006.)

(IT/73/REV. 11)

SADRŽAJ

I - PREAMBULA

II - OPŠTE ODREDBE

- Član 1 Svrha i stupanje na snagu
Član 2 Definicije
Član 3 Autentični tekstovi
Član 4 Izmjene i dopune Uputstva

**III - PRAVO NA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ
DUŽNOSTI**

Poglavlje 1: Osnovna načela

- Član 5 Pravo na branioca
Član 6 Pravo na dodjelu branioca po službenoj dužnosti

Poglavlje 2: Postupak za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- Član 7 Zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti
- Član 8 Teret dokazivanja
- Član 9 Ovlaštenje za prikupljanje informacija
- Član 10 Utvrđivanje imovnog stanja osumnjičenih i optuženih

Poglavlje 3: Odluka

- Član 11 Odluka sekretara Suda
- Član 12 Obavijest o odluci sekretara Suda

Poglavlje 4: Pravno sredstvo

- Član 13 Pravno sredstvo protiv odluke sekretara Suda

IV - PREDUSLOVI ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

- Član 14 Kvalifikacije i status branioca
- Član 15 Profesionalna ovjera

V - DJELOKRUG POSLOVA

- Član 16 Osnovna načela
- Član 17 Privilegovan odnos branilac-klijent
- Član 18 Dodjela branioca izvan sjedišta Međunarodnog suda

VI - SUSPENZIJA I OPOZIV BRANIOCA

- Član 19 Mogućnost osumnjičenih ili optuženih da plate branioca
- Član 20 Opoziv i suspenzija branioca
- Član 21 Dužnosti branioca po opozivu
- Član 22 Isplata *pro rata temporis*

VII - TROŠKOVI PRAVNOG ZASTUPANJA

- Član 23 Odgovornost za naknade i troškove

- Član 24 Naknade koje se isplaćuju dodijeljenom braniocu i članovima tima odbrane
- Član 25 Naknada za dežurnog branioca
- Član 26 Putni troškovi
- Član 27 Dnevnice
- Član 28 Troškovi pismenog i usmenog prevođenja
- Član 29 Usvajanje i izmjene i dopune smjernica za regulisanje naknada i troškova
- Član 30 Odgovornost za isplate
- Član 31 Rješavanje sporova u vezi s plaćanjem

VIII - SAVJETODAVNI ODBOR

- Član 32 Savjetodavni odbor
- Član 33 Uloga i funkcija Savjetodavnog odbora

Dodaci

- Dodatak I Fiksna bruto satnica za braniocima i članovima timova odbrane

I - PREAMBULA

Sekretar Međunarodnog suda,

Uzimajući u obzir Statut Međunarodnog suda koji je Savjet bezbjednosti usvojio Rezolucijom br. 827 (1993) od 25. maja 1993., s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno članove 18 i 21 Statuta;

Uzimajući u obzir Pravilnik o postupku i dokazima koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno pravila 42, 45 i 55 Pravilnika;

Uzimajući u obzir Sporazum o sjedištu Međunarodnog suda koji su sklopile Ujedinjene nacije i Kraljevina Nizozemska kao zemlja-domaćin, potpisan 29. jula 1994. u New Yorku, a posebno članove XIX i XX Sporazuma;

Uzimajući u obzir Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti, koje je Međunarodni sud usvojio 28. jula 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama, posljednji put izmijenjeno i dopunjeno 28. jula 2004.;

IZDAJE 11. REVIZIJU UPUTSTVA ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, KAKO SLIJEDI:

II - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Svrha i stupanje na snagu

- (A) U skladu s pravilom 45 Pravilnika, sekretar Suda donosi ovo uputstvo u svrhu kodifikacije sistema dodjele branioca po službenoj dužnosti na Međunarodnom sudu. Sistemom dodjele branioca po službenoj dužnosti na Međunarodnom sudu nastoji se obezbijediti pravna pomoć za osumnjičene i optužene kako bi se na najefikasniji, najekonomičniji i najpravičniji način zaštitila prava koja osumnjičeni i optuženi uživaju na osnovu Statuta i Pravilnika. Uputstvo propisuje objektivne kriterijume koje treba primjenjivati prilikom donošenja odluka sekretara Suda o podobnosti osumnjičenih ili optuženih za dodjelu branioca po službenoj dužnosti i kodifikuje modalitete plaćanja dodijeljenih branilaca i njihovog pomoćnog osoblja.
- (B) Ovo Uputstvo stupa na snagu prvog dana mjeseca augusta hiljadu devetsto devedeset i četvrte godine (1. augusta 1994.).

Član 2

Definicije

Na osnovu ovog Uputstva, sljedeći izrazi znače:

- Udruženje branilaca: udruženje pravnih zastupnika odbrane koji postupaju pred Međunarodnim sudom, priznato od strane sekretara Suda u skladu s pravilom 44(A)(iii) Pravilnika;
- optuženi: osoba protiv koje je jedna ili više tačaka u optužnici potvrđena u skladu s pravilom 47 Pravilnika o postupku i

	dokazima;
Profesionalni kodeks:	Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom, koji je 12. juna 1997. objavio sekretar Suda, s izmjenama i dopunama;
branilac:	osoba koja zastupa ili je kvalifikovana da zastupa osumnjičene ili optužene na osnovu pravila 44, 45 i 45bis Pravilnika;
tim odbrane:	branioci koje imenuje sekretar Suda da zastupaju osumnjičene i optužene, kao i druge osobe koje sekretar Suda imenuje ili ovlasti da pomažu braniocu u vršenju tog zadatka
Uputstvo:	Uputstvo br. 1/94 za dodjelu branioca po službenoj dužnosti s izmjenama i dopunama;
predsjednik Suda:	predsjednik Međunarodnog suda izabran na osnovu člana 14 Statuta;
tužilac:	tužilac Međunarodnog suda imenovan na osnovu člana 16 Statuta;
sekretar Suda:	sekretar Međunarodnog suda imenovan na osnovu člana 17 Statuta;
Pravilnik:	Pravilnik o postupku i dokazima, koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994., s naknadnim izmjenama i dopunama;
faza postupka:	svaka od Pravilnikom propisanih faza postupka u kojoj se može naći osumnjičeni odnosno optuženi (istraga,

pretpretresni postupak, pretresni postupak, žalbeni postupak i postupak preispitivanja);

Statut: Statut Međunarodnog suda, koji je usvojio Savjet bezbjednosti Rezolucijom br. 827 (1993) od 25. maja 1993., s naknadnim izmjenama i dopunama;

osumnjičeni: osoba o kojoj tužilac posjeduje pouzdane informacije koje ukazuju na to da je dotična osoba možda počinila krivično djelo iz nadležnosti Međunarodnog suda;

Međunarodni sud: Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine.

U ovom Uputstvu muški rod obuhvata i ženski, a jednina množinu, i obrnuto. Svaki put kada se u ovom Uputstvu spomenu osumnjičeni ili optuženi, ovi se izrazi odnose na sve osobe koje su pritvorene po ovlaštenju Međunarodnog suda.

Član 3

Autentični tekstovi

Engleski i francuski tekst Uputstva podjednako su autentični. U slučaju nesaglasnosti, prednost će imati verzija koja je više u saglasnosti s duhom Statuta, Pravilnika i Uputstva.

Član 4

Izmjene i dopune Uputstva

- (A) Prijedloge za izmjene i dopune Uputstva mogu dati sudija, sekretar Suda, Udruženje branilaca ili Savjetodavni odbor. Takvi prijedlozi upućuju se sekretaru Suda. Izmjene i dopune proglašava sekretar Suda po odobrenju stalnih sudija, u skladu s Pravilnikom.
- (B) Ne dovodeći u pitanje prava optuženih u svim predmetima koji se vode pred Sudom, izmjene i dopune Uputstva stupaju na snagu sedam dana nakon dana objavljivanja zvaničnog dokumenta Međunarodnog suda u kojem su sadržane te izmjene i dopune.

III - PRAVO NA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Poglavlje 1 : Osnovna načela

Član 5

Pravo na branioca

Ne dovodeći u pitanje pravo osumnjičenog ili optuženog da sam vodi svoju odbranu:

- (i) osumnjičeni kojeg tužilac namjerava ispitivati u sklopu istražnog postupka;
- (ii) optuženi kojem je lično uručena optužnica; i
- (iii) svaka osoba pritvorena po ovlaštenju Međunarodnog suda, uključujući i osobe pritvorene u skladu s pravilom 90*bis*;
ima pravo na pomoć branioca.

Član 6

Pravo na dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- (A) Osumnjičeni i optuženi koji nemaju sredstava da sami plate branioca imaju pravo da im se dodijeli branilac po službenoj dužnosti kojeg plaća Međunarodni sud u skladu s ovim Uputstvom. Sekretar suda će obavijestiti osumnjičenog ili optuženog na jeziku koji on razumije o pravima i obavezama koje ima na osnovu

ovog Uputstva.

- (B) Smatra se da osumnjičeni, odnosno optuženi nema sredstava da sam plati branioca ukoliko ne posjeduje sredstva koja bi mu omogućila da pokrije troškove odbrane koje utvrdi sekretar Suda u skladu s odjeljkom VII ovog Uputstva.
- (C) Optuženom koji ima sredstava da djelimično plati branioca Međunarodni sud će platiti onaj dio troškova odbrane za koje on nema dovoljno sredstava da ih pokrije, koji se utvrđuje u skladu sa Smjernicama Sekretarijata za utvrđivanje obima u kom optuženi može platiti branioca.

Poglavlje 2 : Postupak za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

Član 7

Zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti

- (A) Osim u slučajevima kada se primjenjuju odredbe člana 18, osumnjičeni odnosno optuženi koji želi da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti podnosi zahtjev sekretaru Međunarodnog suda na obrascu koji dobije od sekretara Suda. Zahtjev podnosi ili upućuje sekretaru Suda osumnjičeni, odnosno optuženi lično ili putem osobe koju ovlasti da to učini u njegovo ime.
- (B) Osumnjičeni, odnosno optuženi koji traži da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti dužan je dati izjavu o svom imovnom stanju na obrascu koji dobije od sekretara Suda.
- (C) Izjava mora, u mjeri u kojoj je to moguće, biti ovjerena od strane nadležnog organa, bilo organa mjesta na kojem osumnjičeni ili optuženi boravi ili je pronaden bilo nekog drugog mjesta koje sekretar Suda bude smatrao primjerenim u datim okolnostima.
- (D) Izjava mora sadržati potvrdu osumnjičenog ili optuženog da su informacije koje ona sadrži istinite i potpune po njegovom najboljem znanju.

- (E) Kako bi se obezbijedilo da odredbe člana 8 budu ispoštovane, osumnjičeni ili optuženi mora ažurirati izjavu o imovnom stanju svaki put kada dođe do neke promjene koja je relevantna za tu izjavu.

Član 8

Teret dokazivanja

- (A) Osumnjičeni ili optuženi koji traži da mu se dodijeli branilac mora podnijeti dokaze o tome da ne može platiti branioca.
- (B) Ukoliko sekretar Suda pokrene postupak provjere imovnog stanja osumnjičenog ili optuženog na osnovu člana 9, osumnjičeni ili optuženi dužan je da dostavi informacije potrebne za utvrđivanje njegove mogućnosti da plati branioca, odnosno da olakša njihovo pribavljanje.
- (C) Ukoliko optuženi ili osumnjičeni ne ispuni svoje obaveze na osnovu članova 8(A) i (B) u tolikoj mjeri da sekretar Suda nije u mogućnosti da na primjeren način ocijeni mogućnost osumnjičenog ili optuženog da plati branioca, sekretar Suda može odbiti zahtjev za dodjelu branioca nakon što upozori osumnjičenog ili optuženog i da mu priliku da odgovori.

Član 9

Ovlaštenje za prikupljanje informacija

- (A) U svrhu utvrđivanja da li osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca, sekretar Suda može izvršiti provjeru njegovog imovnog stanja, zatražiti prikupljanje svih informacija, saslušati osumnjičenog ili optuženog, razmotriti svaku predstavku ili zatražiti dostavu svih dokumenta za koje je vjerovatno da mogu potkrijepiti zahtjev.
- (B) U vršenju svog ovlaštenja na osnovu člana 9(A) sekretar Suda može u svako vrijeme, pa i nakon što branilac bude dodijeljen, tražiti sve relevantne informacije od svake osobe za koju bude smatrao da može dostaviti takve informacije.

Član 10

Utvrđivanje imovnog stanja osumnjičenih i optuženih

- (A) Sekretar utvrđuje da li i u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca uzimajući u obzir sva sredstva koja on direktno ili indirektno uživa ili slobodno njima raspolaže, uključujući, između ostalog, direktne prihode, bankovne račune, nepokretnu i pokretnu imovinu, penzije, dionice, obveznice i ostalu imovinu koju ima, pri čemu se ne uzimaju u obzir porodični doplaci ni socijalna pomoć na koje eventualno ima pravo. Prilikom procjene tih sredstava takode treba uzeti u obzir sredstva supružnika osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i sredstva osoba s kojima živi u zajedničkom domaćinstvu, pod uslovom da je razumno i ta sredstva uzeti u obzir.
- (B) U svrhu utvrđivanja da li osumnjičeni ili optuženi ima vlasnički udio u nekoj imovini, sekretar Suda može uzeti u obzir i standard koji osumnjičeni, odnosno optuženi po svemu sudeći uživa, kao i to uživa li pokretnu ili nepokretnu imovinu, odnosno donosi li mu ona prihode.

Poglavlje 3 : Odluka sekretara Suda

Član 11

Odluka sekretara Suda

- (A) Poslije razmatranja izjave o imovnom stanju utvrđene članom 7 i eventualnih informacija pribavljenih na osnovu člana 9 i nakon što osumnjičenog ili optuženog obavijesti o svojim nalazima, sekretar Suda će utvrditi da li i u kojoj mjeri osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca i odlučiti, navodeći razloge za svoju odluku:
- (i) da dodijeli branioca po službenoj dužnosti, u koju svrhu će odabrati jedno ime sa spiska sastavljenog u skladu sa pravilom 45(B) Pravilnika i članom 14, izuzev u slučajevima predviđenim članom 19; ili
 - (ii) da osumnjičeni, odnosno optuženi posjeduje sredstva da djelimično plati branioca, u kojem slučaju će u odluci naznačiti koje troškove će snositi

Međunarodni sud, izuzev u slučajevima predviđenim članom 19; ili

(iii) da ne odobri zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti.

(B) Kako bi se obezbijedilo da pravo na branioca ne bude ugroženo dok sekretar razmatra izjavu o imovnom stanju propisanu u članu 7 i informacije prikupljene u skladu sa članom 9, sekretar Suda može, u interesu pravde, osumnjičenom, odnosno optuženom privremeno dodijeliti branioca po službenoj dužnosti za period ne duži od 120 dana.

(C) Ako osumnjičeni, odnosno optuženi

- (i) zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ali ne ispuni gorenavedene uslove u razumnom vremenskom roku, ili
- (ii) ne dobije ili uopšte ne zatraži dodjelu branioca po službenoj dužnosti, ili
- (iii) ne dostavi pismenu izjavu o namjeri da se sam brani,

sekretar Suda mu u interesu pravde ipak može dodijeliti branioca po službenoj dužnosti sa spiska sačinjenog u skladu sa pravilom 45(B) Pravilnika, izuzev u slučajevima predviđenim članom 19.

(D) Ukoliko sekretar Suda odluči da imenuje branioca u skladu s ovim članom, dužan je da:

- (i) imenuje branioca kojeg osumnjičeni ili optuženi izabere sa spiska sastavljenog u skladu s pravilom 45(B), pod uslovom da nema nikakvih prepreka za dodjelu; odnosno,
- (ii) ako osumnjičeni ili optuženi ne izabere branioca sa spiska sastavljenog u skladu s pravilom 45(B) ili ako sekretar Suda utvrdi da postoji neka prepreka za dodjelu branioca po izboru, dužan je da dodijeli drugog branioca sa tog spiska nakon što sasluša osumnjičenog ili optuženog.

Član 12

Obavijest o odluci sekretara Suda

Sekretar Suda će o svojoj odluci obavijestiti osumnjičenog, odnosno optuženog, kao i dodijeljenog branioca, te udruženje branilaca čiji je on član.

Poglavlje 4 : Pravno sredstvo

Član 13

Pravno sredstvo protiv odluke sekretara Suda

- (A) Osumnjičeni kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti može u roku od petnaest dana od prijema obavijesti o tome zatražiti da predsjednik Suda preispita tu odluku. Predsjednik Suda može potvrditi odluku sekretara Suda ili pak odlučiti da treba dodijeliti branioca po službenoj dužnosti.
- (B) Optuženi kojem je odbijen zahtjev za dodjelu branioca po službenoj dužnosti ili za kojeg se utvrdi da ima dovoljno sredstava da plati branioca može u roku od petnaest dana od prijema obavijesti o tome podneskom zatražiti od vijeća pred kojim treba da se pojavi da odmah preispita odluku sekretara Suda. Vijeće može:
- (i) potvrditi odluku sekretara Suda, ili
 - (ii) poništiti odluku sekretara Suda i donijeti odluku da se dodijeli branilac po službenoj dužnosti; ili
 - (iii) naložiti sekretaru Suda da preispita u kojoj mjeri optuženi može platiti branioca.

IV - PREDUSLOVI ZA DODJELU BRANIOCA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI

Član 14

Kvalifikacije i status branioca

- (A) Za branioca po službenoj dužnosti nekog osumnjičenog ili optuženog može biti dodijeljena svaka osoba za koju se sekretar uvjeri da je uvrštena na spisak

branilaca predviđenih pravilom 45(B) Pravilnika. Osoba ispunjava uslove za uvrštenje na taj spisak ako:

- (i) ima dozvolu za advokatsku praksu u nekoj državi ili je univerzitetski profesor prava;
 - (ii) pismeno i usmeno dobro vlada jednim od dva radna jezika Međunarodnog suda;
 - (iii) posjeduje dokaze o stručnosti u oblasti krivičnog prava i/ili međunarodnog krivičnog prava/međunarodnog humanitarnog prava/međunarodnog prava o ljudskim pravima;
 - (iv) posjeduje najmanje sedam godina relevantnog iskustva u oblasti krivičnog prava kao sudija, tužilac, advokat ili u nekom drugom svojstvu;
 - (v) nije proglašena krivom ili da joj nije izrečena neka druga mjera u relevantnom disciplinskom postupku protiv nje pred domaćim ili međunarodnim forumom, uključujući postupak na osnovu Profesionalnog kodeksa branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom, osim ako sekretar ne ocijeni da bi u datim okolnostima opoziv dotičnog branioca bio nesrazmjerna mjera;
 - (vi) nije proglašena krivom u relevantnom krivičnom postupku;
 - (vii) da u obavljanju profesije ili na drugi način, njeno ponašanje nije bilo nečasno ili na drugi način diskreditirajuće za branioca, štetno za provođenje pravde, odnosno da ne postoji vjerovatnoća da bi ono umanjilo povjerenje javnosti u Međunarodni sud ili u provođenje pravde ili na drugi način narušavalo ugled Međunarodnog suda;
 - (viii) nije dala lažne ili obmanjujuće informacije u vezi sa svojim kvalifikacijama i sposobnošću da postupa kao branilac, odnosno da nije uskratila relevantne informacije;
 - (ix) izjavi spremnost da je sekretar imenuje za branioca kako bi zastupala nekog osumnjičenog ili optuženog koji je slabog imovnog stanja pod uslovima propisanim ovim Uputstvom; i
 - (x) ima uredno članstvo u Udruženju branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom;
- (B) Za dežurnog branioca optuženog u svrhu prvog stupanja pred Sud može biti

dodijeljena svaka osoba za koju se sekretar Suda uvjeri da je uvrštena na spisak branilaca predviđen u pravilu 45(C) Pravilnika. Uslove za uvrštavanje na taj spisak ispunjava osoba koja:

- (i) ispunjava sve kriterijume iz člana 14(A); i
- (ii) obavijesti sekretara Suda da spremno stoji na raspolaganju za dodjelu nekom optuženom u svojstvu branioca za potrebe njegovog prvog stupanja pred Sud u skladu s pravilom 62 Pravilnika;

(C) Osoba koja ne vlada dobro pismeno ili usmeno jednim od dva radna jezika Međunarodnog suda, ali koja govori jezik kojim se govori na teritoriji nad kojom Međunarodni sud ima nadležnost i koja ispunjava sve druge kriterijume propisane članom 14(A) može biti uvrštena na spisak predviđen u članu 45(B) Pravilnika, ukoliko sekretar Suda smatra da je to opravdano. Takva osoba može biti dodijeljena samo kao subranilac u skladu s članom 16(D).

(D) Sekretar Suda može, nakon što upozori branioca i da mu priliku da odgovori, skinuti ime branioca sa spiskova navedenih u pravilu 45(B) i (C) Pravilnika:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 46(A)(i) Pravilnika, nakon konsultacija s tim vijećem; ili
- (ii) ako je branilac proglašen krivim za nepoštovanje Suda na osnovu pravila 77 Pravilnika, nakon konsultacija sa sudskim vijećem.
- (iii) ako je branilac proglašen krivim za disciplinski prestup na osnovu Kodeksa, nakon konsultacija sa sudskim vijećem;
- (iv) ukoliko sekretar Suda utvrdi da je branilac dao lažne informacije o svojim kvalifikacijama za uvrštavanje na spisak ili da je uskratio relevantne informacije.

Branilac može od predsjednika Suda zatražiti preispitivanje odluke sekretara u roku od petnaest dana od dana kada mu je ona saopštena.

(E) Sekretar će skinuti ime branioca sa spiskova navedenih u pravilu 45(B) i (C) Pravilnika:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 46(A)(ii) Pravilnika;

- (ii) po konačnoj odluci Disciplinskog vijeća ili Disciplinskog odbora na osnovu člana 47(C)(vi) Profesionalnog kodeksa, kojom se braniocu zabranjuje da postupa pred Međunarodnim sudom;
- (iii) ako branilac više ne ispunjava kriterijume iz člana 14(A).

(F) Sekretar može odbiti zahtjev za dodjelu branioca ukoliko je pokrenuta procedura na osnovu pravila 77 Pravilnika ili odjeljka tri Profesionalnog kodeksa. Branilac može od predsjednika Suda zatražiti preispitivanje odluke sekretara u roku od petnaest dana od dana kada mu je saopštena ta odluka.

(G) Branilac uvršten na spiskove navedene u pravilima 45(B) i (C) Pravilnika:

- (i) mora svake dvije godine od dana svog uvrštavanja na spisak potvrditi svoju spremnost da bude dodijeljen osumnjičenima ili optuženima; i
- (ii) mora odmah obavijestiti sekretara ako u dužem periodu, odnosno duže od šest mjeseci, nije u mogućnosti da zastupa optuženog ili osumnjičenog.

Ukoliko branilac ne potvrdi svoju spremnost, sekretar Suda može, nakon što o tome obavijesti branioca, skinuti njegovo ime sa spiska.

Član 15

Profesionalna ovjera

(A) Podnosilac zahtjeva za uvrštavanje na spisak predviđen u pravilu 45(B) i (C) Pravilnika dostavlja sekretaru:

- (i) uvjerenje o profesionalnim kvalifikacijama koje je izdao nadležni profesionalni ili upravni organ, uključujući potvrdu o trenutnoj praksi i odgovarajućem statusu;
- (ii) za podnosioca zahtjeva čiji maternji jezik nije engleski ni francuski, potvrdu od neke jezičke ustanove ili drugi dokaz o dobrom vladanju engleskim ili francuskim jezikom; sekretar Suda od takvih podnosilaca zahtjeva može tražiti da dokažu vladanje jezikom putem provjere znanja iz određenog jezika;
- (iii) rezime kojim se dokazuje stručnost u oblasti krivičnog prava i/ili međunarodnog krivičnog prava/međunarodnog humanitarnog

- prava/međunarodnog prava o ljudskim pravima i najmanje sedam godina relevantnog iskustva u krivičnom postupku;
- (iv) imena i adrese dvije osobe sa stručnim iskustvom iz oblasti krivičnog prava, međunarodnog humanitarnog prava, međunarodnog prava o ljudskim pravima ili međunarodnog krivičnog prava, koje su u mogućnosti da sekretaru pruže informacije o stručnoj osposobljenosti podnosioca zahtjeva za navedene oblasti;
- (v) uvjerenje da podnosilac zahtjeva nije proglašen krivim u bilo kom krivičnom postupku ili u kojem su naznačena djela za koja jeste proglašen krivim;
- (vi) uvjerenje da podnosilac zahtjeva nije proglašen krivim ni u kakvom disciplinskom postupku ili koje ukazuje na djela za koja jeste proglašen krivim; i
- (vii) svu drugu dokumentaciju koju sekretar bude smatrao neophodnom.
- (B) Sekretar Suda može preporučiti podnosioca zahtjeva za uvrštavanje na spiskove navedene u pravilu 45(B) i (C) Pravilnika tijelu sastavljenom od viših sudskih savjetnika u vijećima i/ili branilaca sa spiska na osnovu pravila 45(B) koji posjeduju najmanje petnaest godina iskustva u krivičnom postupku, koje bi obavilo razgovor s podnosiocem zahtjeva i uputilo preporuku sekretaru Suda u vezi sa zahtjevom.
- (C) Podnosilac zahtjeva kojem je odbijen zahtjev za uvrštavanje na spiskove ili koji je skinut sa tih spiskova na osnovu pravila 14(E)(iii) može od predsjednika Suda zatražiti preispitivanje odluke sekretara Suda u roku od petnaest dana od dana kada mu je ona saopštena.

V - DJELOKRUG POSLOVA

Član 16

Osnovna načela

- (A) Osumnjičeni, odnosno optuženi ima pravo na jednog branioca po službenoj dužnosti. Ukoliko se više osumnjičenih ili optuženih zajednički tereti ili im se sudi na osnovu iste optužnice, svaki od njih ima pravo na dodjelu posebnog branioca.

- (B) Branilac koji je dodijeljen da zastupa nekog osumnjičenog ili optuženog naziva se glavni branilac i odgovoran je za sve aspekte odbrane tog osumnjičenog ili optuženog. Izuzev u slučajevima predviđenim članom 16(C), glavni branilac potpisuje sve dokumente koji se podnose Međunarodnom sudu.
- (C) U interesu pravde i na zahtjev glavnog branioca, sekretar Suda može dodijeliti drugog branioca kao pomoć u odbrani osumnjičenog ili optuženog. Taj branilac naziva se subranilac. Po ovlaštenju glavnog branioca, subranilac se može baviti svim fazama postupka i svim pitanjima u vezi sa zastupanjem osumnjičenog ili optuženog ili vodenjem njegove odbrane. Subraniocu može biti dato pismeno ovlaštenje da potpisuje dokumente u ime glavnog branioca.
- (D) Na zahtjev glavnog branioca i ako interesi pravde tako nalažu, sekretar Suda može dodijeliti subranioca koji ne govori nijedan od dva radna jezika Međunarodnog suda, ali govori maternji jezik optuženog. Sekretar Suda može postaviti one uslove koje smatra primjerenim.
- (E) Na zahtjev glavnog branioca, sekretar Suda može odrediti druge osobe kao što su pomoćnici za pravna pitanja, konsultanti, istražitelji i prevodioci, prema potrebi, za pružanje pomoći braniocu. Samo osobe koje dodijeli ili čiju dodjelu odobri sekretar Suda mogu pomagati braniocu u odbrani osumnjičenog ili optuženog. Glavni branilac i osobe koje mu pomažu nazivaju se članovi tima odbrane. Glavni branilac je odgovoran za izbor svih članova tima odbrane, uključujući subranioce, kao i za nadzor nad njihovim radom.
- (F) Članovi porodice ili bliski prijatelji osumnjičenih, optuženih i branilaca nemaju pravo da na osnovu Uputstva budu dodijeljeni u svojstvu branioca, stručnog saradnika, pomoćnika za pravna pitanja, istražitelja, pismenog ili usmenog prevodioca, osim ako sekretar Suda utvrdi da bi njihova dodjela bila u interesu pravde.
- (G) Branilac ne može biti dodijeljen za odbranu više od jednog osumnjičenog ili optuženog istovremeno, osim ako:

- (i) svaki optuženi dobije nezavisni pravni savjet sekretara Suda i ako i optuženi i branilac daju pismenu saglasnost za to;
 - (ii) se sekretar Suda uvjeri da ne postoji potencijalni sukob interesa ili rasporeda i da dodjela ne bi na drugi način nanijela štetu odbrani bilo kog optuženog ili integritetu postupka.
- (H) Branilac dodijeljen na osnovu pravila 62 može zastupati optuženog samo u svrhu njegovog izjašnjavanja o krivici, osim ako sekretar, u skladu sa članom 25(B), ne smatra potrebnim da dežurni branilac obavlja poslove koji nisu obuhvaćeni mandatom dežurnog branioca, ali je obavezan da štiti prava optuženog dok sekretar Suda ne imenuje stalnog branioca ili dok takvog branioca ne angažuje sam optuženi, odnosno dok se optuženi pismeno ne opredijeli da sam vodi svoju odbranu u skladu s pravilom 45(F) Pravilnika.
- (I) Glavni branilac dužan je da vodi potpun i precizan dosje s cjelokupnom dokumentacijom u vezi s predmetom i u vezi sa svim poslovima koje obavi tim odbrane dok traje zastupanje osumnjičenog ili optuženog. Pridržavajući se svojih obaveza na osnovu Profesionalnog kodeksa, glavni branilac dužan je da čuva dosje predmeta pet godina nakon okončanja postupka protiv osumnjičenog ili optuženog pred Međunarodnom sudom.

Član 17

Privilegovan odnos branilac – klijent

- (A) Bez obzira na definiciju privilegovanog odnosa branilac-klijent iz člana 13(A) naslovljenog "Povjerljivost" Profesionalnog kodeksa, sekretar Suda može, ako utvrdi da za to postoji razuman razlog, zatražiti od branioca da dostavi informacije i dokumentaciju, uključujući one koji su na drugi način privilegovani i povjerljivi, koje sekretaru Suda mogu objektivno biti potrebne kako bi utvrdio da li su obavljani svi poslovi za koje su zatražena ili isplaćena sredstva Međunarodnog suda za pravnu pomoć. U tu svrhu branilac mora omogućiti sekretaru Suda ili pravnom i istražnom osoblju Službe za pravnu pomoć i pitanja pritvora da na strogo povjerljivoj osnovi izvrše uvid u sve dijelove dosjea

predmeta, u skladu s članom 17(B). Objelodanjivanje privilegovanih ili povjerljivih informacija, odnosno dokumentacije na osnovu ovog člana ne ukida privilegovan odnos branilac-klijent i ne smatra se odustajanjem od njega.

(B) Privilegovan odnos branilac-klijent dužni su da poštuju i sekretar Suda i pravno i istražno osoblje Službe za pravnu pomoć i pitanja pritvora, u vezi s informacijama i dokumentacijom koje pribave na osnovu člana 17(A).

(C) Opšta zabrana objelodanjivanja privilegovanih ili povjerljivih informacija i dokumentacije na osnovu članova 17(A) i (B) neće se primjenjivati na sekretara Suda, odnosno na pravno i istražno osoblje Službe za pravnu pomoć i pitanja pritvora:

(i) ako sekretar Suda pokrene disciplinski postupak protiv branioca na osnovu odjeljka III Profesionalnog kodeksa u vezi sa sredstvima Međunarodnog suda koja su zatražena ili isplaćena na ime pravne pomoći a na koja podnosilac zahtjeva ili primalac nema pravo;

(ii) ako sekretar Suda pokrene postupak u nekoj nacionalnoj jurisdikciji u vezi s provođenjem sistema pravne pomoći Međunarodnog suda, uključujući pronevjeru sredstava Međunarodnog suda za pravnu pomoć; ili

(iii) ako je objelodanjivanje od suštinske važnosti za utvrđivanje tužbenog zahtjeva za povrat sredstava od osobe kojoj je pravna pomoć dodijeljena u skladu sa članom 11.

Član 18

Dodjela branioca izvan sjedišta Međunarodnog suda

(A) Izvan sjedišta Međunarodnog suda i u slučaju hitne potrebe koja onemogućava provođenje procedure utvrđene u članu 7, osumnjičeni koji tokom istrage zatraži da mu se dodijeli branilac može navesti ime branioca koji nije uvršten na spisak predviđen u članu 45(B) Pravilnika, ali koji može biti dodijeljen po službenoj dužnosti u skladu s ovim Uputstvom.

(B) Ako osumnjičeni koji traži da mu se dodijeli branilac po službenoj dužnosti nije u mogućnosti da navede ime branioca u skladu s članom 18(A), tužilac ili osoba

ovlaštena od strane tužioca, odnosno osoba koja postupa po uputstvima tužioca, pribaviće ime branioca koji može biti dodijeljen u skladu s odredbama ovog Uputstva i u tu svrhu može se obratiti lokalnoj advokatskoj komori.

- (C) U situacijama predviđenim članom 18(A) i (B), primjenjivaće se, *mutatis mutandis*, postupak za dodjelu branioca naveden u ovom Uputstvu, ali će se u slučaju potrebe ubrzati.

VI - OPOZIV I SUSPENZIJA BRANIOCA

Član 19

Mogućnost osumnjičenih ili optuženih da plate branioca

- (A) Ako je branilac već dodijeljen, Sekretar može opozvati njegovo imenovanje ukoliko pribavi informacije koje pokazuju da osumnjičeni ili optuženi ima dovoljno sredstava da plati branioca. U takvim slučajevima, sekretar Suda može povratiti troškove dodjele branioca u skladu s pravilom 45(E) Pravilnika.
- (B) Ako je branilac već dodijeljen, sekretar Suda može preinačiti svoju odluku u onoj mjeri u kojoj osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca ako se utvrdi da se imovno stanje osumnjičenog ili optuženog:
- (i) promijenilo nakon donošenja odluke sekretara Suda o tome u kom obimu osumnjičeni ili optuženi može platiti branioca;
 - (ii) da ono nije u cijelosti objelodanjeno ili na drugi način saopšteno sekretaru Suda na dan izdavanja njegove odluke.
- (C) Odluka sekretara Suda mora se obrazložiti i saopštiti osumnjičenom, odnosno optuženom i dodijeljenom braniocu, a stupa na snagu na dan kada je saopštena.
- (D) U slučajevima kada osumnjičeni ili optuženi zatraži preispitivanje neke odluke donesene na osnovu članova 19(A) ili (B), primjenjivaće se, *mutatis mutandis*, odredbe člana 13.

Član 20

Suspenzija i opoziv branioca

(A) U interesu pravde, sekretar može:

- (i) povući dodjelu branioca po službenoj dužnosti, na zahtjev optuženog ili njegovog branioca;
- (ii) povući dodjelu subranioca, na zahtjev glavnog branioca.

Ukoliko zahtjev za opoziv bude odbijen, osoba koja podnosi taj zahtjev može zatražiti da predsjednik Suda preispita odluku sekretara Suda u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o toj odluci.

(B) Sekretar može suspendovati dodjelu branioca po službenoj dužnosti na period razumnog i ograničenog trajanja u konsultaciji s vijećem:

- (i) ako je protiv tog branioca pokrenut disciplinski postupak propisan u odjeljku tri Profesionalnog kodeksa branilaca; ili
- (ii) ako je na osnovu pravila 77 Pravilnika protiv tog branioca pokrenut postupak zbog nepoštovanja Suda.

Branilac može u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o odluci tražiti da predsjednik Suda preispita odluku.

(C) Sekretar će povući dodjelu branioca po službenoj dužnosti:

- (i) po odluci sudskog vijeća na osnovu pravila 46 (A)(ii); ili
- (ii) ukoliko branilac više ne ispunjava kriterijume iz člana 14 (A); ili
- (iii) ukoliko je branilac proglašen krivim za nepoštovanje Suda na osnovu pravila 77 Pravilnika, osim ako sudsko vijeće odluči da njegova dodjela ostane na snazi.

Ukoliko je dodjela branioca povučena na osnovu člana 20(C)(ii), on može, u roku od petnaest dana od dana prijema obavijesti o toj odluci, zatražiti da predsjednik

Suda preispita odluku sekretara Suda.

- (D) U gorenavedenim slučajevima, o opozivu ili suspenziji branioca biće obaviješten optuženi, dotični branilac, Udruženje branilaca čiji je on član i njegovo strukovno ili upravno tijelo.
- (E) U slučaju suspendovanja dodjele branioca po službenoj dužnosti, sekretar Suda će, uz ograde predviđene članom 21, osumnjičenom ili optuženom smjesta dodijeliti novog branioca. U slučaju povlačenja dodjele branioca na osnovu člana 20(C), sekretar Suda će u njegovu zamjenu dodijeliti novog branioca.

Član 21

Dužnosti branioca nakon opoziva

- (A) Dodijeljeni branilac će nastaviti da postupa dok:
- (i) sekretar Suda ne dodijeli novog branioca kao njegovu zamjenu; ili
 - (ii) osumnjičeni ili optuženi ne angažuje novog branioca na osnovu pravila 44 Pravilnika; ili
 - (iii) osumnjičeni ili optuženi pismeno ne izjavi da će sam voditi svoju odbranu u skladu s pravilom 45(F) Pravilnika, a sudsko vijeće prihvati njegov izbor.
- (B) U interesu pravde, sekretar Suda može naložiti prethodno dodijeljenom braniocu da nastavi postupati ili pomagati braniocu koji ga mijenja, ako je taj branilac angažovan ili dodijeljen, i to u periodu ne dužem od 30 dana od dana dodjele ili angažovanja novog branioca. U tom periodu nužne i razumne troškove obojice dodijeljenih branilaca snosiće Međunarodni sud.

Član 22

Isplata *pro rata temporis*

Ako dodijeljeni branilac bude zamijenjen drugim dodijeljenim braniocem, naknada će svakom od njih biti isplaćena *pro rata temporis* (proporcionalno odradenom vremenu).

VII - TROŠKOVI PRAVNOG ZASTUPANJA

Član 23

Odgovornost za naknade i troškove

- (A) Nakon dodjele branioca po službenoj dužnosti, nužne i razumne troškove vezane za pravno zastupanje osumnjičenog, odnosno optuženog snosi Međunarodni sud, u skladu sa Statutom, Pravilnikom, ovim Uputstvom, kao i praksom koju određuju Ujedinjene nacije. Svi troškovi moraju biti prethodno odobreni od strane sekretara Suda. Ukoliko odobrenje nije pribavljeno, sekretar Suda može odbiti da isplati ove troškove.
- (B) Međunarodni sud snosiće sljedeće troškove u onoj mjeri u kojoj su oni razumni i nužni u datim okolnostima kako bi se obezbijedilo da prava osumnjičenog ili optuženog predviđena u članu 21 Statuta budu očuvana:
- (i) naknadu za dodijeljenog branioca i dodijeljene članove tima odbrane;
 - (ii) troškove u vezi s izvođenjem dokaza odbrane i utvrđivanjem činjenica
 - (iii) troškove u vezi s privremenim angažmanom konsultanata za određena pitanja
 - (iv) troškove u vezi s pripremanjem izvještaja vještaka, koji se plaćaju po tarifama utvrđenim u Dodatku I;
 - (v) troškove u vezi sa smještajem i prijevozom svjedoka koji svjedoče u sudnici u skladu s Uputstvom za plaćanje troškova svjedoka i vještaka; i
 - (vi) troškove u vezi s putovanjem, putnim taksama i drugim dažbinama.
- (C) Opšti kancelarijski troškovi koji obuhvataju, između ostalog, troškove telefona, poštanske usluge, hitne poštanske usluge, fotokopiranje, knjige i časopise, iznajmljivanje kancelarijskog prostora, kupovinu kancelarijske opreme i materijala, te sekretarske usluge uključeni su u naknadu branioca. Ukoliko dodijeljeni branilac uvjeri sekretara Suda da troškovi međunarodnog prijevoza materijala u vezi sa predmetom prevazilaze uobičajene kancelarijske troškove i da su oni razumni i nužni, sekretar Suda će pokriti te troškove.
- (D) Troškove predviđene u članu 23(B) sekretar Suda će isplatiti po prijemu izjave o

troškovima ili izdacima od glavnog branioca. Izjava o troškovima ili izdacima mora biti sastavljena u skladu sa smjernicama koje utvrđuje Sekretarijat i, ukoliko nije drugačije propisano, mora biti predložena sekretaru Suda u roku od 120 dana od posljednjeg dana u mjesecu tokom kojeg je obavljen posao ili prourokovan izdatak.

Član 24

Naknade koje se isplaćuju dodijeljenim braniocima i članovima tima odbrane

- (A) Od 1. decembra 2004., tokom pretpretresnog postupka, dodijeljenim braniocima i dodijeljenim članovima timova odbrane isplaćuju se naknade u skladu sa Smjernicama za pravnu pomoć braniocima u pretpretresnoj fazi. U predmetima u kojima je pretpretresni postupak počeo prije 1. decembra 2004. dodijeljenim braniocima i članovima timova odbrane isplaćuje se naknada na osnovu maksimalnog iznosa radnih sati na osnovu fiksne satnice koja je utvrđena u Dodatku I ovog Uputstva za rad koji je razuman i potreban za pripremu dokaza odbrane za suđenje.
- (B) Tokom pretresnog postupka naknade dodijeljenim braniocima i članovima timova odbrane isplaćuju se u skladu sa Smjernicama sekretarijata za pravnu pomoć odbrani u pretresnoj fazi.
- (C) Tokom žalbenog postupka, naknade dodijeljenim braniocima i članovima timova odbrane isplaćivaće se na osnovu maksimalnog iznosa radnih sati po fiksnoj satnici koja je utvrđena u Dodatku I ovog Uputstva za rad koji je razuman i potreban za pripremu i izvođenje dokaza odbrane.
- (D) Izuzev u slučajevima predviđenim odredbom člana 6(C), dodijeljeni branilac i dodijeljeni članovi tima odbrane koji primaju naknadu od Međunarodnog suda ne smiju primati naknadu za svoju dodjelu ni iz kojeg drugog izvora.

Član 25

Naknade koje se isplaćuju dežurnom braniocu

- (A) Naknade dežurnim braniocima dodijeljenim na osnovu pravila 62 Pravilnika isplaćivaće se fiksno u visini od 1.688 eura, u skladu sa Smjernicama za pravnu pomoć odbrani u prepretnosnoj fazi.
- (B) U izuzetnim slučajevima, ukoliko okolnosti u predmetu nalažu obavljanje poslova koji prevazilaze mandat dežurnog branioca, dežurni branilac dužan je da prije obavljanja tih poslova pribavi odobrenje Sekretarijata. Ako odobrenje bude dato, sekretar Suda će isplatiti naknadu dežurnom braniocu za te dodatne poslove po tarifama utvrđenim u Dodatku I ovog Uputstva.

Član 26

Putni troškovi

- (A) Uz prethodno odobrenje sekretara Suda, putni troškovi dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova timova odbrane naknadiće se u skladu sa Smjernicama Sekretarijata u vezi s putnim troškovima i dnevnica odbrane.
- (B) Putne troškove dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova timova odbrane koji ne prebivaju na teritoriji zemlje-domaćina ili zemlje u kojoj se vodi određena faza postupka isplaćuje sekretar Suda u visini povratne avionske karte u ekonomskom razredu sa fiksnim datumom ili u visini karte za voz u prvom razredu najkraćim pravcem do i od zemlje u kojoj se vodi postupak i u granicama određenim u Smjernicama Sekretarijata u vezi s putnim troškovima i dnevnica odbrane.
- (C) Putni troškovi dodijeljenih branilaca i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenih članova tima odbrane koji prebivaju na teritoriji zemlje-domaćina, ali ne i u gradu u kojem vrše svoju dužnost, nadoknadiće se u visini karte prvog razreda u javnom prevozu ili na osnovu paušalnog iznosa određenog tarifom Ujedinjenih nacija za povrat troškova putovanja vlastitim automobilom za pojedine grupe zemalja, odnosno teritorija, po kilometru pređenog puta u odlasku i povratku najkraćom mogućom trasom u granicama utvrđenim u Smjernicama

Sekretarijata u vezi s putnim troškovima i dnevnica odbrane.

- (D) Sve zahtjeve za odobrenje putovanja i eventualne izmjene treba podnijeti Sekretarijatu najmanje sedmicu dana prije planiranog putovanja, osim ako se može dokazati da zbog okolnosti na koje tim odbrane nije mogao uticati nije bilo moguće ispoštovati ova odredba. Sekretar Suda može odbiti da pokrije dodatne troškove vezane za propust da se ispoštuje ova odredba. Ukoliko ovaj propust prozrokuje dodatne troškove Međunarodnom sudu, sekretar Suda može odbiti ove troškove od isplata koje je inače dužan isplatiti dotičnom putniku.

Član 27

Dnevnice

- (A) Uz prethodno odobrenje sekretara Suda, dnevnicе za dodijeljene braniocе i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, za dodijeljene članove tima odbrane isplaćuje sekretar Suda u skladu sa Smjernicama Sekretarijata u vezi s putnim troškovima i dnevnica odbrane.
- (B) Iznos dnevnica koje se isplaćuju dodijeljenim braniocima i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljenim članovima timova odbrane, obračunava se na osnovu fiksnih tarifa utvrđenih Rasporedom tarifa za dnevnicе Ujedinjenih nacija koje se primjenjuju na broj radnih dana. Ni dodijeljeni branioci, ni dodijeljeni članovi timova odbrane nemaju pravo na isplatu dnevnica za vrijeme dok borave u svom prebivalištu.
- (C) Dnevnice se isplaćuju u skladu s pravilima i propisima Ujedinjenih nacija na osnovu trenutno važećih tarifa u zemlji u kojoj postupaju dodijeljeni branioci i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljeni članovi tima odbrane.
- (D) U skladu s propisima koji su na snazi u Ujedinjenim nacijama, nakon što dodijeljeni branioci i, u slučajevima u kojima je to primjenjivo, dodijeljeni članovi tima odbrane, od datuma dodjele provedu ukupno više od 60 dana u zemlji u kojoj postupaju, primijenjena tarifa biće umanjena za dvadeset pet posto.

- (E) Ukoliko je to u datim okolnostima primjereno, sekretar Suda može privremeno isplatiti dnevnice unaprijed.

Član 28

Troškovi pismenog i usmenog prevođenja

- (A) Međunarodni sud pruža usluge pismenog i usmenog prevođenja odnosno snosi troškove tih usluga u mjeri u kojoj je to razumno potrebno u cilju zaštite prava osumnjičenih i optuženih koja su ugrađena u odredbe člana 21 Statuta.
- (B) Smjernice Sekretarijata u vezi s prevodilačkim uslugama propisuju vrste dokumenata koji se prevode i usluge usmenog prevođenja koje Međunarodni sud pruža osumnjičenima ili optuženima i članovima njihovih timova odbrane.
- (C) Pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja, izuzev onih koje pruža Međunarodni sud u skladu sa Smjericama Sekretarijata u vezi s prevodilačkim uslugama organizuju timovi odbrane. Troškovi za te usluge isplaćuju se iz sredstava odobrenih timovima odbrane u skladu s članom 24.

Član 29

Usvajanje i izmjene i dopune smjernica za regulisanje naknada i troškova

Sekretar Suda neće usvajati ni mijenjati i dopunjavati smjernice navedene u članovima 24, 26, 27 i 28 bez prethodnih konsultacija s udruženjima branilaca.

Član 30

Odgovornost za isplate

Sve iznose koje treba isplatiti dodijeljenim braniocima i članovima timova odbrane isplaćuje finansijski službenik Sekretarijata.

Član 31

Rješavanje sporova u vezi s isplatom troškova

- (A) Ukoliko dođe do spora u vezi s naknadom ili isplatom troškova i ukoliko se radi o iznosu manjem od 1.000 eura, oštećena strana može zatražiti od šefa Službe za pravnu pomoć i pitanja pritvora pri Sekretarijatu da ispita i riješi spor.
- (B) Ukoliko dođe do spora u vezi s naknadom ili isplatom troškova i ukoliko se radi o iznosu od 1.000 eura do 4.999 eura, oštećena strana može zatražiti od sekretara Suda da ispita stvar. Sekretar Suda će lično riješiti spor ili će ovlastiti zamjenika sekretara Suda da to učini u njegovo ime. Prije donošenja odluke, sekretar Suda ili zamjenik sekretara Suda će pozvati oštećenu stranu i respondenta da iznesu svoju argumentaciju i mogu se po potrebi konsultovati s predsjednikom Suda. Odluka sekretara Suda ili zamjenika sekretara Suda biće konačna i obavezujuća za strane. Postupak ispitivanja predviđen u ovom članu primjenjuje se i u slučajevima u kojima oštećena strana pokaže da su pojedinačni zahtjevi koji uključuju iznose manje od 1.000 eura obuhvaćeni istim sporom budući da se odnose na isti ili sličan predmet.
- (C) Ukoliko se spor odnosi na iznos veći od 4.999 eura, oštećena strana može podnijeti zahtjev za preispitivanje sekretaru Suda, koji će stvar proslijediti predsjedniku Suda radi donošenja odluke. Prije nego što predsjednik Suda donese odluku, zatražiće od oštećene strane i respondenta da iznesu argumentaciju. Odluka predsjednika Suda je konačna i obavezujuća za strane.
- (D) Zahtjevi za preispitivanje odluka sekretara Suda u vezi s obimom u kom neki optuženi može platiti branioca podnose se sudskom vijeću koje rješava u predmetu u skladu s članom 13(B).

VIII - SAVJETODAVNI ODBOR

Član 32

Savjetodavni odbor

- (A) Osnovaće se Savjetodavni odbor koji će se sastojati od dva člana koje, uz konsultacije sa sekretarom Suda i udruženjima branilaca čiji su članovi sa spiska navedenog u pravilu 45(B) Pravilnika, bira predsjednik Suda, i koji su već postupali pred Međunarodnim sudom, dva člana koje predlaže *International Bar Association*, dva člana koja predlaže *Union Internationale des Avocats*, i predsjednika *Nederlandse Orde van Advokaten* ili njegovog predstavnika. Svaki član Savjetodavnog odbora mora imati barem deset godina iskustva u pravnoj struci.
- (B) Predsjednik Savjetodavnog odbora biće predsjednik *Nederlandse Orde van Advokaten* ili njegov predstavnik. Članovi Savjetodavnog odbora smjenjivaće se svake dvije godine na godišnjicu stupanja na snagu ovog Uputstva.

Član 33

Uloga i zadaci Savjetodavnog odbora

- (A) Uloga i zadatak Savjetodavnog odbora je da pruža savjete predsjedniku Međunarodnog suda, sekretaru Suda i udruženjima branilaca, uključujući, između ostalog, sljedeće:
- (i) ona pravila o postupku i dokazima koja utiču na prava osumnjičenih i optuženih i rad branilaca na Međunarodnom sudu;
 - (ii) Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti;
 - (iii) Profesionalni kodeks; i
 - (iv) smjernice i uputstva Međunarodnog suda.
- (B) Predsjednik Međunarodnog suda, sekretar Međunarodnog suda i predsjednici udruženja branilaca mogu se prema potrebi konsultovati sa Savjetodavnim odborom u vezi s pitanjima navedenim u članu 33(A).

- (C) Savjetodavni odbor može se i na vlastitu inicijativu obraćati predsjedniku Međunarodnog suda, sekretaru Suda ili predsjednicima udruženja branilaca u vezi s pitanjima navedenim u članu 33(A).

- (D) Savjetodavni odbor sastaje se najmanje jednom godišnje i svaki put kada to predsjedavajući Savjetodavnog odbora smatra potrebnim. Na poziv Savjetodavnog odbora, predsjednik Međunarodnog suda, sekretar Suda ili predsjednici udruženja branilaca, odnosno njihovi predstavnici mogu prisustvovati sastancima Savjetodavnog odbora.

DODATAK I:

Fiksna bruto satnica za branioce i vještake u eurima (€)¹
(u ovaj iznos uključeni su opšti kancelarijski troškovi)

Glavni branilac/branilac

20 ili više godina profesionalnog iskustva	€97
15-19 godina profesionalnog iskustva	€89
10-14 godina profesionalnog iskustva	€80
0-9 godina profesionalnog iskustva	€71

Subranilac

Fiksna tarifa	€71

Fiksna bruto satnica za isplatu
pomoćnika za pravna pitanja i istražitelja u eurima(€)²
(u ovaj iznos uključeni su opšti kancelarijski troškovi)

10 ili više godina profesionalnog iskustva	€25
5-9 godina profesionalnog iskustva	€20
0-4 godina profesionalnog iskustva	€15

¹ Ove tarife se prilagodavaju pozivanjem na indeks potrošačkih cijena (dalje u tekstu: indeks CPI) koji koristi Medunarodna komisija za civilne službe (dalje u tekstu: ICSC) kako bi se prilagodio indeks prilagodavanja životnih troškova profesionalnog osoblja Ujedinjenih nacija sa sjedištem u Haagu. Ovo prilagodavanje stupa na snagu 1. januara svake godine i zasniva se na kretanju indeksa CPI tokom perioda od dvanaest mjeseci računajući od novembra prethodne godine. Prilagodavanje za 2007. godinu stupa na snagu 1. januara 2007. i zasniva se na kretanju indeksa CPI u periodu koji počinje dva mjeseca prije dana stupanja na snagu Revizije 11 Uputstva, a završava se u novembru 2006. Sekretar Suda će ponovo objaviti ovaj Dodatak u roku od trideset dana od stupanja na snagu prilagodenih tarifa. Prilagodena tarifa primjenjivaće se na razumne i potrebne poslove koje obavi dodijeljeni član tima odbrane na dan prilagodavanja ili poslije tog datuma.

² *Id.*